

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslaget indeholder regler om ydelse af statstilskud til Færøernes hjemmestyre inden for rammerne af lov nr. 137 af 23. marts 1948 om Færøernes hjemmestyre.

Indtil udgangen af 1987 blev statstilskuddet til Færøerne udbetalt i form af refusioner. Denne ordning var behæftet med betydelige svagheder, jf. bet. nr. 881/1979 om ændring af tilskudssystemet for Færøerne.

Som led i opfyldelsen af en aftale af 9. marts 1987 mellem regeringen og Færøernes landsstyre vedrørende en tilskudsreform vedtog Folketinget lov nr. 717 af 18. november 1987 om tilskud til Færøernes hjemmestyre på det sociale område, lov nr. 721 af samme dato om tilskud til Færøernes hjemmestyre på sundhedsområdet og lov nr. 722 af samme dato om tilskud til Færøernes hjemmestyre på undervisningsområdet.

Aftalen indebar, at tilskuddene inden for sundhedsområdet og undervisningsområdet (bortset fra visse pensioner) overgik til bloktilskud. På det sociale område blev udgifter til særforborg, børneforborg, alderdoms- og plejehjem, hjemmehjælp og børnebidrag mv. omlagt delvist til bloktilskud.

Ved aftale af 1. februar 1993 blev det mellem den danske regering og det færøske landsstyre endvidere aftalt, at der optages forhandlinger om omlægning af statens tilskud og refusioner til et generelt bloktilskud til hjemmestyret.

På denne baggrund blev ved lov nr. 393 af 22. juni 1993 de daværende 7 tilskud og 4 refusionstilskud under en række ministerier omlagt til et generelt bloktilskud under Finansministeriets finanslovsparagraf. Dette skulle tilsigte at give Færøernes hjemmestyre friere dispositionsmulighed for så vidt angår tilskudet fra staten.

Ved aftale mellem regeringen og Færøernes landsstyre den 17. november 1994 blev bloktilskuddet for 1995 fastsat uændret i forhold til 1994, idet den tidligere anvendte pris- og lønregulering for tilskud til Færøernes hjemmestyre, som fastlagt i 1987-aftalen, blev anvendt.

Denne regulering indebærer, at tilskuddet reguleres fra et finansår til det følgende i overensstemmelse med den gennemsnitlige reguleringsprocent for statens samlede driftsudgifter fra pris- og lønniveau for finansloven for et år til pris- og lønniveau for finansloven det følgende år. Reguleringsprocenten beregnes som den gennemsnitlige forventede pris- og lønudvikling på statens driftsbudget, fraregnet indtægtsdækket virksomhed, statsvirksomheder og nettostyrede virksomheder. Der vil indtil den endelige vedtagelse af finanslovsforslaget i december kunne ske justeringer i pris- og lønforudsætningerne, såfremt den forventede pris- og lønudvikling ændres markant i forhold til det ved budgetteringen forudsatte.

Ved aftalen af 3. november 1995 mellem regeringen og Færøernes landsstyre blev det aftalt, at statens bloktilskud for 1996, 1997 og 1998 fastsættes på samme reale niveau som i 1995, dvs. 843,4 mill. kr. i 1995-prisniveau. Der var herefter enighed mellem landsstyret og regeringen om, at de tidligere rejste krav fra færøsk side om ændringer i beregningsgrundlag og andre korrektioner var tilgodeset ved denne aftale.

Med aftalen af 10. juni 1998 mellem regeringen og Færøernes landsstyre er der opnået enighed om, at staten yder et årligt bloktilskud til Færøernes finanslov for året 1999 på 932,8 mill. kr. svarende til en uændret videreførelse af 1998 – niveauet reelt. Dette niveau skal reelt videreføres i år 2000 og 2001.

Aftalen af 10. juni 1998 er tiltrådt af Folketingets Finansudvalg ved akt 271 af 26. juni 1998.

Ved aftalen bortfalder en række af de tidligere mellem regeringen og landsstyret indgåede aftaler. Aftalen af 22. december 1992 mellem den danske regering og Færøernes landsstyre om råstoffer i undergrunden opretholdes dog. Af denne aftale fremgår, at sagsområdet ”råstoffer i undergrunden” overføres til færøsk særanliggende, samt at eventuelle indtægter fra fremtidig råstofindvinding vil udløse forhandlinger om nedsættelse af statens tilskud til Færøerne.

Ved aftalen bekræftede Færøernes landsstyre, at der inden udgangen af 1999 vil blive fremsat lagtingslov-